Redevoering Dr. Seyss-Inquart (12 maart 1941)

Rede
van den Rijkscommissaris
Rijksminister Dr. Seyss-Inquart
gehouden op Woensdag 12 Maart 1941
in het Concertgebouw te Amsterdam
voor het Arbeitsbereich der
N.S.D.A.P.
in de Nederlanden

De Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied, Rijksminister dr. Seys-Inquart, heeft gistermiddag in het Concertgebouw te Amsterdam voor het Arbeitsbereich der N.S.D.A.P. in de Nederlanden de volgende rede uitgesproken:

"Partijgenooten, kameraden,

Ongeveer twwe weken geleden waren Amsterdam en eenige steden in Noord-Holland het tooneel van beroering, die gericht waren tegen de openbare orde en de veiligheid van het alleen ten gevolge van het structuur der sociale verhoudingen van zijn bewoners, maar ook door de samenstelling der bevolking op zichzelve, vaak ongeregeldheden voorkwamen, die het radicale optreden noodig maakten van de organen voor de handhaving der orde,zoodat dergelijke woelingen en stakingsbewegingen niet als iets geheel ongewoons beschouwd kunnen worden. In het onderhavige geval hebben echter zonder twijfel die krachten, vooral weer de Joden, die tenslotte deze als vernietigingsoorlog tegen het Duitsche volk bedoelde strijd hebben ontketend, weer de hand in het spel gehad en een deel tegenstand opgehitst en verleid. Juist om deze reden was het noodzakelijk met de scherpste middelen en op de meest besliste wijzen dezen tegenstand te breken.

Ik hoop, dat het Nederlandsche volk uit de ervaring der laatste dagen geleerd heeft, hoe overbiddelijk de bezettingsmacht haar taak en haar recht weet te handhaven. Ik hoop, dat het Nederlandsche volk zich in de toekomst niet meer zal laten verleiden door elementen, vreemd aan land en volk. Wij zullen in de toekomst, wanneer dat noodig is, nog harder zijn. Vooral waarschuw ik er voor, de Duitsche weermacht en de leden der weermacht de beleedigen.

De door den bevelhebber der weermacht gegeven instructies zijn ondubbelzinnig en radicaal. De Nederlandsche bevolking moet er kennis van nemen dat in een door de oorlogsgandelingen bezet gebied een staking en evenzeer een uitsluiting in ieder geval ontoelaatbaar, ja volkomen ondenkbaar is, en steeds moet worden beschouwd als een vergrijp tegen de door de bezettingsmacht te handhaven orde.

Mocht een in het openbare dienst zijnde ambtenaar of employé in het vervolg staken, dan vernietigt hij daarmede zijn bestaan.

Wij hebben intusschen met de verordeningen een bescherming ingesteld tegen onrechtvaardigd onslag en het recht van contrôle op de loonverhouding, ook zonder uitdrukkelijke klachten van den betrokken werknemer. die het mogelijk zullen maken, de gerechtvaardigde aanspraken der arbeiders in het oog te houden en te beveiligen, voor zover dat onder de gegeven omstandigheden mogelijk is. Vooral zullen langs dezen weg de ongerechtvaardigden en a-sociale loonverschillen uit den weg geruimd en verhoogingen

toegelaten worden, waar de sociale behoeften der werknemers dit eischen en waar zij vervolgens de economische omstandigeheden mogelijk zijn.

Het strikte stakingsverbod beteekent derhalve niet een belemmering der levenseischen van den arbeider, maar vormt een maatregel, die in het eminente belang der instandhouding van de orde in het bezette gebied onder alle omstandigeheden gehandhaafd zal worden. Op het oogenblik, waarop de Duitsche organen voor handhaving van de orde ingrepen, stortten deze beroeringen ineen. De als randdraaiers schuldig bevonden personen zullen al naar de omstandigeheden door het militaire gerechthof tot een harde, onvermijdelijke maar verdiende straf worden veroordeeld. Maar ook de kring van hen, die volgens den aard van dit land mede verantwoordelijk zijn voor de vorming der openbare meening, moet door drastische maatregelen er aan herinnerd worden, dat hier de door de bezettingsmacht geëischte orde onder alle omstandingheden moest worden gehandhaafd en dat de bezettingsmacht in staat is om zelfs de atmosfeer, die ten slotte opwekt tot feitilijke handelingen van tegenstand en deze daarmede eigelijk eerst mogelijk maakt, te treffen. De beschikking betreffende het innen der boete zal als gevolg hebben, dat naar alle waarschijnlijkheid de groote kring van hen, die met open blik de nieuwe vermgeving der dingen tegemoet zien en deze houding trouw gebleven zijn, slechts bij uitzondering getroffen wordt, met uitzonderingsgevallen kan echter rekeing gehouden worden. Deze episode in de geschiedenis der bezetting is afgesloten. De voor de bezetting als normaal gldende omstandigeheden zijn weer ingetreden. De vast beslotenheid der bezettingsmacht, om haar standpunt te verwezenlijken, is duidelijkIk maak onmiddelijk van deze gelgenheid gebruik, om voor u -partijgenooten en kameraden- te treden, ten iende u uiteen te ztten, waarom het thans gaat, want de krachten van onze bajonetten is vooral bedoeld voor den vijand van buiten. Binnen het terrein echter, waar wij moetn besturen, doen wij ons vooral gelden door de kracht der idee, die wij vertegenwoordigen, en door de overtuiging , die uit de verkondiging van deze idee medegedeeld wordt. Ik kom derhalve vooral tot u de partijgenooten uit den Arbeitsbereich, aangezien gij immers mijn nauwste medewerkers moet zijn bij de verwezenlijking van de taak, die mij de Führer in dit land heeft gegeven. Gij zijt ertoe geroepen, het Nederlandsche volk door uw leven een voorbeeld te geven van de nationaal-socialistische volksgemeenschp in het gebied der Groot-Germaansche gemeenschap. Gij moet weten waarom het gaat, welk doel wij moeten bereiken en hoe wij een standpunt moeten bepalden ten aanzien van de afzonderlijke gebeurtenissen, die zich voor ons voordoen.

Ik juich het toe, dat zich in ons midden een zoo opmerkelijk aantal Nederlandsche nationaal-socialisten bevindt, die in een harden, nog vaak verkeerd begrepen strijd als pioniers medewerken aan den opbouw van een nieuw Europa en die in deze idee en strijdgemeenschap zeker kunnen zijn voor onze verbrekelijke kameraadschap. Ik spreek echter ook in het bewustzijn, dat mij de overige Nederlanders hooren. Nederland is uit een eeuwenlangen droom gewekt. De Nederlanders zien zich met dit ontwaken tegelijk geplaatst voor het eene probleem: Duitschland. Duitschland betekend voor de Nederlander in het algemeen en voor de Hollander in het bijzonder, zooals in een aan gedachten rijk geschrift van een Hollander uiteengezet is, de eisch een standpunt te bepalen ten aanzien van de dingen der wereld. Nedrland merkt, dat het niet meer naar zij stillen tuin en zijn rustige omheinde bosschade terugkeerd. Het begint te begrijpen, dat de tot Nederland gerihte vraag van het lot eerst dan een volksche Nederlandsche wantwoord zal krijgen, waneer het tegenover Duitschland een waarlijk scheppende houding weet te veroveren.

Ontwikkeling der historische wording

De voorwaarde voor een zoodanige actieve, dus een actie eischende houding is, dat men een duidelijk inzicht heeft in de grondslagen van deze actie. Gemeenschappelijkheden en vermoede tegenstellingen uit het heden moeten haar motiveering en ontwikkeling vinden in de historische wording.

Wij weten, dat dit Nederlandsche volk, dat zijn volksche substantie evenals een groot deel van het Duitsche volk, gevonden heeft in de stammen der Friezen, Neder-Saksers en Franken, indertijd, toen de eerste rijksstichting in het Middel-Europeesche gebied plaats vond, dus in het Carolingsche rijk, reeds in een gemeenschap met andere stammen, die thans versmolten zijn tot het Duitsche volk, was opgenomen. En in de deelstellings-verdragen, die ten slotte langs de rijksgrens geleid hebben tot het Frankrijk en Duitschland van den modernen tijd, lag het deel van de Nederlanden, voor zoover het voorwerp kan zijn van mijn beschouwing, dus de thans bezette gebieden, en voor zoover zij toen reeds aan de zee ontworsteld waren, als Germania inferior – dus Neder-Duitsch land- in het gebied der gemeenschap van dit eerste rijk. Dat in die tijden rijkslegers in de Nederlanden bestreden en onder meer ook teruggeslagen werden, vormt geen bijzonderheid voor de Nederlanden.

Gebeurtenissen van gelijken aard hebben zich in alle andere deelen van het rijk voorgedaan, wanneer de dragers der macht om dynastieke of confessioneele redenen, zich keerden tegen de rijksidee, of wanneer de voksche substantie van een deel van dit rijk in het nauw werd gebracht. De bewering zal niet worden uitgesproken, dat de Nederlanders in die tijden niet een bijzonder, eigen aard hadden, zooals die zich nu eenmaal io de grond van de substantie van het ras en de harde levenservaringen aan de kusten der zee evenzeer ontwikkeld heeft als bijvoorbeeld in de Oostelijke- en de Alpengouwen.

Men kan erchter rustig bewerenm dat omstreeks de wiiseling van de zestiende eeuw het Nederlandsche volk precies zoo als de overige volkstammen, die toen verbonden waren in het gemeenschappelijke rijk, heeft beschikt over de eigenschappen en voorwaarden om bij een overeenkomstige verder ontwikkeling een elemet te worden van het Duitsche volk, waartie de in het rijk gebleven stammen intusscheb zijn versmolten.

Dit te constateeren zegt ons, dat de Nederlanders en Duitschers, gezien van het standpunt van den nationalen staat, niet to één volk zijn geworden, maar dat zij beschikken over dezelfde voorwaarden van ras en derhalve naar den bloede verwante volkeren zijn, in staat tot een steeds nauwere gemeenschap.

De ontwikkeling, die ingeluid werd door de regeling der successie van Karl V in 1555, was van toe af verschillend. Toen werden de Nederlanden uitgeleverd aan de Spanjaarden. In den strijd tegen de Spanjaarden en tegen het Katholicisme veroverden de Nederlanden hun confessioneele en dynastieke vrijheid, welke tevens beteekent, dat zij wegvielen in het rijksverband, zij het ook een verband, dat op zichzelf eigelijk reed verbroken was. Men moet echter in het oog houden, dat de bedoeling der Nederlanden primair niet er op gericht was het rijk te verlaten, maar hun volkschen aard te behouden tegenover de Spanjaarden en het Katholicisme. En wij weten, dat Marnix van St. Aldegonde als vertegenwoordiger der Nederlanden, op den Rijksdag te Worms in 1578 in een door volksche verantwoordelijkheid gedragen redevoering in de Duitsche vorsten en stammen heeft bezworen, de Nederlanden in den strijd tegen de Spanjaarden niet te verlaten, en niet te dulden, dat deze landen uit het rijksverband zouden worden gescheurd. Toen heeft het rijk gefaald. Confessioneel en dynastiek belang waren toonaangevend voor de besluiten der machthebbers, volkshce en nationale overwegingen telden niet mee.

De volrekking dezer ontwikkeling was het jaar 1648, dat voor de Nederlanders een jaar van blijde herinnering moge zij, waneer zij met den toen beginnenden terugricht uit het kloppende leven van Europa en vooral van het Europeesche midden, voor altijd tevreden willen zijn, een jaar van rouw voor alle Duitschers, aangezien het manifestatie vormde der ineenstroting van de rijksidee. Het rijk van het avondland, zooals het door de Carolingers, Saksers en Staufen gegrondvest en opnieuw gegrondfest was, berustte op de idee der ordening van het Europeesche gebied, waarbij de stammen van Germania de dragers en garanten van deze orde moesten zijn. Rondom deze machtkern schaarden zich zinvol de andere stammen en volkeren, om in de kracht en den ban des vredes van dit rijk het eigen geluk nate streven. Deze in laatste instantie, zij het ook onbewust, op volsche selectie te berusten idee is verdrongen door cenfessionele en dynastieke belangen en het rijk, dat gedragen werd door deze idee, viel uiteen. Daarmee waren echter ook de banden der orde en van het harmonische evenwicht losgemaakt. De randgebieden van het machtgebied, waartoe sedert 1648 met de afscheiding van het rijk ook de Nederlanden waren gekomen, waren zonder gemeenschappelijk zwaartepunt en wijdden zich aan eigen taak.

Erkenning van Nederlandsche prestaties

Erkend moet worden, dat de volkeren en stammen van deze randgebieden – en daaronder versta ik niet alleen de gebieden, die eens afhankleijk geweest waren van het rijk, maar ook die, welke zich richtten naar het machtszwaartepunt van het rijk, zonder deelen te zijn geweest van dit belangengebied – uit de kracht van hun Germasnsche-volksche substantie, buitengewone prestaties hebben volbracht. Wiuj herinneren ons de even koene als geniale veldtochten van Karel XII en tot deze categorie van appreciatie behoort de kolonisatie van de Hollanders, voorts de prestatie op het gebied van den dijkbouw en van de waterbouwkunde in het algemeen, van de scheepsbouw en tenslotte ook hun prestaties in land- en tuinbouw. Indien wij hieraan nog het unieke van de Nederlandsche schilderkunst en de belangrijke prestatie op de wetenschappelijk, vooral mediscge gebied toegevoegen, dan vormt zich voor ons, toeschouwers en de buitenstaanders, het beeld karakter en prestaties, dat wij als typisch Nerderlandsch en Hollandsch kunnen qualificeeren, en dat de waarden inhoudt, die wij als waarlijk Nederlandsche kenschtsen en die als wijk als een verrijking van het geheele avondland kunnen erkennen en niet willen missen.

Een kritische beschouwing juist van de koloniale prestaties en haar resultaten bewijst ons evenwel hoe Holland door dezen rijkdom in afhankelijkheid geraakte. De volksche basis, die ter beschikking van het Hollandsche en Nederlandsche volk stond, was te smal om deze afgelegen rijkdommen uit eigen kracht te beveiligen, was oorzaak dat Nederland uitkeek naar een beschermende mogenheid, die zoo al niet juridisch, dan toch economisch en tenslotte maatschappelijk van Engeland afhankelijk. Dit Nederlandsche rijk, dat zichzelf niet kon verdedigen, moest zich geestelijk steeds meer op internationale betrekkingen en banden oriënteeren en belanghebbenden bij een vredespolitiek tot elken prijs worden. De rijke en economische basis overzee leidde bovendien in het moederland tot een zelfvoldaanheid, die tenslotte tot stilstand leidt.

Verwerping van Nederlandsche geestesverhouding

Het kan zijn dat de Nederlander in den Duitscher een element ziet, dat eeuwig beroering, opwinding teweeg brengt, een die nooit tevreden, onvoltooid en steeds in wording is.

De grenzen van het Duitsche volk, die naar bijna alle zijden geografisch onbeschermd open lagen en bloot stonden aan het voortdurende opdringen van volken van vreemd bloed, dwong den Duitscher een strijder en daarmede een eeuwige zoekende en strevende te worden.

De Nederlander en vooral de Hollander meende voor zijn eeuwenlange afscheiding een zelfvoldane veiligheid al het hem eigene te hebben gevonden. Indien deze toestand als van een bijzonder waarde en als het wezen van den Nederlander gevoeld mocht worden, dan zal men begrijpen, dat het Duitsche volk hiervoor niet hetzelfde begrip kan toonen als voor die eigenschappen van den Nederlander, waardoor deze hun kolonisatorische en cultureele prestaties hebben volbracht. Wij bezitten des te minder begrip voor dezen terugtocht naar de idylle, omdat deze toestand voortvloeide uit een voor de Nederlanders gunstige situatie, die haar grondslagen – namelijk oplossing van de Europeesche machtskern en verlegging van het zwaartepunt van de macht naar de kusten van den Atlantischen Oceaan – gericht was tegen de levensbelangen van het Duitsche volk.

Vooral echter is deze toestand en de daarmee verbonde geesteshouding hoogste dubieus en misschien zelfs een gevaar voor handhaving van de ware kern des volks, op een oogenblik, waarop krachtlijnen op het terrein der internationale politiek, die door hun rust aan deze situatie het aanzijn gaven, eenigerlei wijziging ondergaan.

Deze sitatie leidde tot een geesteshouding, waarvan wij, Duitschers meenen, dat wij haar in belang van ons volk hebben overwonnen, namelijk tot het liberalisme, dat toegankelijk is voor en blootstaat aan het internationale gedachtenreeksen en banden.

Datgene, wat ons thans als de huidige cultuur in Nederland aan tegemoet treedt en het getuigenis vormt van de cultureele prestaties der laatste decennia, zooals wij dat ook bij ons konden waarnemen, draagr hetzelfde stempel en vertoont hetzelfde uiterlijk als prestaties van dat genre in een willekeurig ander land van het liberalisme. Vierkante dobbelsteenen, die de laatste openbaring van de architectuur moeten voorstellen en slechts aan de stoffelijke wetten van de bouwstof onderworpen zijn en niet gevormd door de idee van den kunstenaar, staan hier in Nederland op dezelfde wijze als zij eens bij ons in Duitschland gebouwd zijn of in een ander landstaan, waar een liberaal-internationaal gedepraveerde geest onder joodschen invloed de cultuur poogde te beïnfluenceeren, hetzij in Frankrijk. Engeland, Amerika of den Orïent. En op dezelfde wijze zijn ongetwijfeld ook nog vele andere levensuitingen onvolksch en derhalve on-Nederlandsch geworden, waaraan de Nederlander thans gewend is en waarin hij niet wil worden gestoord.

Als ik spreek van een stilstand van dit Volk, dan moet ik constateeren, dat juist de ervaringen en gebeurtenissen van 10-15 Mei het bewijs leveren, dat dit volk niet in zin substantie, maar in zijn geesteshouding en leiding een tekortkoming vertoonde op het gebied, waarop de kracht van een natie zich in de eerste plaats moet uiten, namelijk op het gebied van den strijd.

De Nederlandsche soldaten hebben goed gevochten en de Nederlandsche bevolking heeft zich in deze strijdperiode behoorlijk gedragen, maar de leiding is volslagen tekort geschoten. Want anders kon de weerkracht van een volk van negen millioen Germanen niet in zoo korten tijd bezwijken, ofschoon toch slechts een numeriek uiterst bescheiden, zij het ook kwalitatief superieur deel van de Duitsche weermacht tegenover haar stond.

Ik vermeld deze bijzonderheden niet om in een of anderen Nederlander een bittere herinnering of gewaarwording op te wekken, doch slechts, omdat ik mij genoopt voel alle dingen, die hier op het spel staan, met waarlijk bezorgde belangstelling na te speuren.

In ieder geval constateeren wij, Duitschers, dat de Nederlanders over buitengewoon hooge innerlijke waarden beschikken, die wij verheugd als eigenschappen van hun Germaansche bloed begroeten, dat de Nederlanders als Germaansch randgebied op zichzelf aangewezen buitengewone prestaties hebben volbracht, dat zij echter als gevolg van de resultaten dezer prestaties verzonken zijn in een idylle, die op sommige gebieden reeds een stilstand in de ontwikkeling van de levenskrachten der natie heeft beteekend. De verstoring van deze idylle doet thans onaangenaam aan, maar zij mag niet geacht worden het Nederlandsche wezen in het nauw te brengen.

Duitschland als machtskern van een gereorganiseerde Europa

De weg der geschiedenis, die eeuwen geleden na de verbrijzeling van het Europeesche ordenende gezag de macht heeft verplaatst naar de peripherie van dit werelddeel en van den Atlantischen Oceaan, keert thans terug tot een nieuwe ordening van het gebied van Europa met de van nature gegeven machtskern van 85 milliioen Duitschers als het grootste radicaal en geestelijk uniforme volk, dat op aarde bestaat, onder gelijkgerechtigde medewerking van de Germaansche volkeren in het gemeenschappelijk leefgebied.

De weg der georganisatie is de weg der eenwording van het Duitsche Rijk. Hij leidt via de bevrijdingsoorlogen naar de jaren 1886, 1870-1871 en 1914-1918, en bereikt juist op het oogenblik, waarop de vijanden van deze orde, vooral de Engelschen en de internationaal georiënteerde krachten van Jodendom, vrijmetselaars en grootkapitaal, meenden deze ken definitief van haar macht te hebben beroofd, de doorbraak tot zijn doel. Volgens de beschikking van het lot was blijkbaar de ineenstorting van het jaar 1918 en de behandeling van de volgende jaren, die het volk van zijn waardigheid wilden berooven en zijn vernietiging wilde, noodig om het geheele Duitsche volk te laten oplaaien tot de grootste prestatie, gedragen door degeloovige bereidheid en strijdvaardigheid van het nationaal-socialisme als slechts volken en menschen aangegrepen heeft in die tijdperken, die wij thans als tijdwende in de geschiedenis aanmerken. Wij bespeuren deze opdracht, gericht tot het Duitsche volk en het Germaansche bloed in ons, maar wij buigen ons in dank en deemoed voor het lot, dat ons als voorwaarde en waarborg voor onzen strijd en overwinning den Führer heeft gegeven. Want de combinatie van geloof aan zijn roeping en van den wil tot verwerkelijking daarvan in de unieke verschijning van Adolf Hitler is de voorwaarde voor den opbouw van het nieuwe Europa, waarmee wereldgeschiedenis wordt gemaakt.

Ook in het Nederlandsche volk zijn er mannen geweest, die de nieuwe vorming van de volksche gemeenschap voorvoelden er bereid waren zich hioervoor te geven. Wij weten evnewel, dat van het oogenblik af, waarop de beweging van den Führer in het rijk aan de macht kwam – en 21 Maart is de dag van Potsdam, waarop acht jaar geleden de strijd voor het recht van het Duitsche volk langs den weg van legale ontwikkeling zijn constitutioneele uitdrukking heeft gevonden – de nihilistische, internationale krachten benevens de volksche vijanden van het Duitsche volk samengezworen hadden nooit meer ‘n nationaal-socialistische beweging legaal te laten opkomen, doch met de verloochening van vervalsching van de eigen spelregels, die het liberaal-democratische stelsel had opgesteld, met alle gewelddadige middelen de nationaal-socialistische partijen te onderdrukken.

Indien derhalve deze partijen in eenig ander land niet langs den weg van stemmenwerving en bereiking van de meerderheid aan de macht gekomen zijn, dan pleit dit niet tegen het nationaal-socialisme, maar bewijst slechts met welk een terreur de verdwijnende krachten haar stellingen hebben verdedigd.

Juist wij uit de Ostmark weten dat, want ofschoon de overwegende meerderheid van het Duitsche volk in den voormaligen bondsstaat Ooostenrijk niets mee wilde weten van dit Oostenrijkerschap, waarvan tot vervelens toe gewaagd werd, doch nog slechts wilde terugkeeren tot het rijk, hebben alle krachten van internationale en cenfessioneele groepeeringen zich tegen deze verwezelijking van den volkswil verzet. Wij groeten al deze medestrijders voor een nieuwe, gelukkiger ordening van ons werelddeel, die vervuld zijn van de beteekenis en verplichting van de nationaal-socialistische idee.

Het Nederlandsche volk, dat zijn meerderheid afzijdig bleef van de groote gebeurtenis, die op de wereld voorbereid werd, liet zich ter handhaving van zijn idylle door de toenmalige leiders – door de bank gezworen vijanden van het nieuwe Duitschland – alles voorpraten, wat hoe dan ook tegen het Duitsche rijk en tegen het nationaal-socialisme pleitte. Het is in het geheel niet meer noodzakelijk thans erbij stil te staan, hoe onneutraal deze houding destijds was en hoe het Nederlandsche volk duldde, dat bij alle gelegenheden, waar opelijk maar ook particulier een meening geuit werd, het venijn van den haat door de vijanden van het Duitsche rijk het volk werd ingegeven. Wij zouden gaarne willen gelooven, dat het Nederlandsche volk op zichzelf in het geheel niet zoo onder den indruk van deze dingen verkeerde, maar dat het te zeer gewend was zijn politieke meening door weinig enkelingen te laten vormen om voor de rest in zijn rust te kunnen volharden. De objectieve schuld blijft bestaan, want voor ons nationaal-socialisten, die strijden voor de verwerkelijking van onze idee, heeft niet de meer of de minder actieve onverschilligheid van de meerderheid beteekenis, maar wel de van haat en vernietigingswil vervulde handelwijze dergenen, die voor deze meerderheid optreden.

Het heeft den schijn alsof thans weer een schaar verblinde, onverantwoordelijke stokers en schreeuwers de meening van het Nederlandsche volk wil vormen en vertegenwoordigen. Als de Nederlanders zich dat laten welgevallen, zullen zij tenslotte nogmaals in hun geheel de gevolgen van een dergelijk optreden krijgen te dragen. Als in een duel op leven en dood iemand erbij staat, die door schampere en ook van haat vervulde opmerkingen zijn afkeer jegens een der strijdenden tot uiting brecht, dan mag deze belangstellende toeschouwer zich niet verbazen, als deze strijder op het oogenblik, waarop hij daartoe gelegenheid en armslag heeft, dezen geinteresseerden toeschouwer van het terrein van den strijd doet verdwijnen.

Want het hoogste gebod, namelijk te zorgen voor het bestaan van het eigen volk, geeft ook de verplichting kansen op gevaar te doen verdwijnen, die uit de aanwezigheid van de zoo onneutrale waarnemer kunnen voortvloeien. Dit geldt ook voor dezen strijd om het bestaan van het Duitschen volk, nog afgezien daarvan, dat wij de tastbare bewijzen in handen hebben, dat onze vijanden zich bij hun plannen geenzins meer door de neutraliteit van Nederland gebonden achten en op Nederlandschen bodem doodelijke samenzweringen tegen den Führer en het Duitsche Rijk pleegden en dat leidende persoonlijkheden in Nederland bewust bij dit streven toegezien en daaraan hun medewerking verleend hebben.

Zoo kwam het tot den tienden Mei en na de verbrijzeling van den tegenstand der Nederlanders tot invoering van het Rijkscommissariaat. Uit het feit, dat in de bezette gebieden ten Westen van de oude grens van het Duitsche rijk uitsluitend in Nederland een burgerlijk bestuur werd ingevoerd, valt af te leiden, dat de Führer Nederland niet in de eerste plaats behandeld wilde

weten van het standpunt, dat het een door de Duitsche militaire macht bezet land is. Deze bedoeling kan verkeerd begerepen worden en dat geschiedt door velen, die onvoorwaardelijk in de rol van vijand van het Duitsche volk en rijk zullen blijven.

Welaan, deze lieden kunnen wij helpen, maar de beslissing is reeds gevallen, want dan staan wij niet als vijanden tegenover elkaar, maar als overwinnaar en overwonnene.

Met welke bedoeling wij Duitschers hier gekomen zijn, is herhaaldelijk en voldoende verklaard. Reeds in den oproep bij de instelling van het Rijkscommissariaat hebben wij verklaard, dat het Nederlandsche recht zooveel mogelijk van kracht zal blijven en bestuur door de Nederlandsche instanties zal geschieden onder de toegevoegde voorwaarde, dat het Nederlandsche volk met begrip en beheersching de door de bezettende mogendheid gegeven voorschriften zal opvolgen. Vooral echter werd den Nederlanders verkondigd, dat zij hun land en hun vrijheid voor de toekomst in veiligheid vermogen te stellen, indien zij de taak, die uit het gemeenschappelijke lot voorkomt, zullen vervullen. Deze verzekering, van een genre, zooals ze wel nooit aan een overwonnen volk gedaan zullen zijn, hebben wij krachtens de ons bewuste verantwoordelijkheid voor het Germaansche bloed zelf gegeven, al ontbreekt bij den hiermede begiftigde besef voor de beteekenis van deze drijfveer onzer handelwijze. Volgens deze beginselen is het bestuur en de leiding in Nederland ingericht en na de politieke situatie, zooals deze bestond, onderzocht en geconstateerd te hebben, heb ik 26 Juli in een rede voor het ”Arbeitsbereich” in Den Haag verklaard, dat de politieke wilsvorming een zaak van de Nederlanders is, doch dat wij Duitschers ons al naar den uitslag van deze wilsvorming ons standpunt zullen voorbehouden en dat zij in geen geval zullen dulden, dat ooit toestanden terugkeeren, die weer tot een 10den Mei 1940 zullen komen leiden.

De vrijheid van politieke beslissing, die daarmee aan de Nederlanders gegeven is, zal slechts in zooverre beteekenis hebben, als de houding, die de Nederlanders in dezen beslissinden strijd van het Deuitschen volk voor de toekomstige vorming van Europa aannemen, den doorslag zal geven bij de bepaling van de plaats der Nederlanders in de toekomst.

Ik geloof, dat deze verklaringen helder en duidelijk zijn. Het is mij althans niet mogelijk in te zien hoe men nog duidelijker en helderder kan spreken.

Ik heb het niet juist geacht in het vervolg aan deze verklaringen nog veel toe te voegen, want ik ben nog steeds besloten de Nederlanders, althans in groote meerderheid, voor nuchtere, ernstigere, wikkende menschen te houden, die in staat zijn woorden en hun eigenlijke beteekenis te begrijpen. Deze verklaring in herhaalde toespraken steeds weer herhalen, scheen mij voor de Nederlanders ongepast en onjuist in verband met den ernst van mijn woorden. Ik heb derhalve in de Nieuwjaarsboodschap 1941 uitsluitend duidelijk gemaakt, dat thans de teerling geworpen wordt, want de nieuwe opbouw van Europa is begonnen en ieder afzonderlijk voor de beslissing gesteld: met ons of tegen ons – tertium non datur. In de toekomst spreken en gelden daden. Thans zijn reëele of harde handelingen verricht en er zal wel niemand meer zijn, die er aan twijfeld, dat de bezettende mogendhei, gedragen door de strijdvaardige idee van het nationaal-socialisme, besloten is haar, naar ik met nadruk verklaar, steeds tijdig verkondigde doeleinden en bedoelingen onverbiddelijk te verwezenlijken. Dit verschaft thans gelegenheid de uiteenzettingen over de lotsgemeenschap van het Nederlandsche en het Duitsche volk, die weliswaar misschien nog hier en daar geloochend wordt, doch eigenlijk reeds een feit is geworden, voort te zetten en vooral de ervaringen met de reactie tot dusver na te gaan om – naar ik althans voor mijn deel met nadruk betoog – voor beide partijen nuttige conclusies te trekken.

Hoe heeft het Nederlandsche volk gereageerd?

Indien men geloof wilde slaan aan de geruchten, die in het vijandelijke buitenland worden verbreid of door de vijanden in het neutrale buitenland in omloop worden gebracht, zou men moeten aannemen, dat in dit lan hier hongersnood heerscht, dat de Nederlandsche arbeider door Duitsche politiemannen met den bajonet op het geweer naar zijn werk wordt gebracht, dat een wilde, moordende vijandschap tusschen de Duitschers en de Nederlanders in dit land bestaat en het Nederlandsche volk zich in een staat van volkomen knechtschap bevindt. In dit land is er zins de bezetting nog geen mensch verhongerd. Het geval heeft zich nog niet voorgedaan, dat een Nederlander door een politiemaatregel in zijn hoogst persoonlijk besluit werk aan te nemen of niet, werd gedwongen. Ik geloof echter te kunnen zeggen dat dit land, als men in aanmerking neemt, dat het toch bezet gebied vlak bij het vijandelijke front is, een waarlijk ongelooflijke vrijheid voor politiek activiteit bestaat, want de neerslag van dit leven in de politieberichten, die toch niet het geheele politieke leven vormt, is groot genoeg. Tenslotte behooren bij vechtpartijen, ingegooide ruiten en dergelijke uitingen van politiek leven toch altijd tenminste twee elkaar bestrijdende politieke elementen. Zij moeten er dus beide zijn en beide de mogelijkheid bezitten hun bestaan zoo drastisch te bewijzen. Het is derhalve ook niet juist, als de een of ander beweert, dat hier politieke bewegingen hun bestaan leiden op de punten van Duitsche bajonetten. Een dergelijke bewering getuigt van grondig gebrek aam kennis van de doeltreffendheid der Duitsche bajonetten.

Indien wij inderdaad de bedoeling hadden hier een politieke beweging onder bescherming der Duitsche bajonetten en met hulp te forceren, dan zou er binnen weinige weken in dit land in het geheel niemand meer zijn, die het slechts kon of wou wagen in woord of geschrift of metterdaad een eenigszins oppositioneele houding tegenover deze zoogenaad geprotegeerde beweging aan te nemen.

Nog steeds geldt, dat wij Nederlanders geen politieke overtuiging willen opdringen. Het spreekt vanzelf, dat de terroristische geest, die in alle liberaal-democratische landen tegen de nationaal-socialistische beweging losbrak op het oogenblik, waarop het nationaal-socialisme in het Duitsche rijk aan de macht was gekomen, in Nederland wordt gebroken. Dat de politieke strijd na een dergelijke periode van onderdrukking niet met glacé-handschoenen wordt gevoerd, valt niet te verwonderen en bezwaren tegen de hardheid van dezen strijd tellen bij mij niet veel zwaarder dan de kreet ”houdt den dief.”

Indien men mij thans zou tegenwerpen, dat slechts de nationaal-socialisten in formatie mogen marcheeren, dat zeg ik ”dat spreekt vanzelf”, want de nationaal-socialisten hebben bewezen en bewijzen dagelijks, dat zij den weg van de lotsgemeenschap met het Duitsche volk willen gaan. Alle anderen zijn tot dusver niet geslaagd in de levering van dit bewijs, velen hebben daartoe zelfs nog geen poging gedaab. Indien men aan deze krachten het recht zou geven formaties te vormen, zou dit niets anders zijn dan den weg voor een nieuwe tienden Mei open te stellen.

Zoo zal de politieke strijd in Nederland zijn loop nemen, voorzover de bezettende mogendheid dit kan toelaten met het oog op de noodzaak tot handhaving van de orde in dit land.

Ik zelf geloof, dat de Nationaal-Socialistische Beweging in steeds klaarder begrip voor haar politieke taak en beteekenis in toenemende mate haar bemoeiingen er steeds meer op zal richten om iederen Nederlandschen volksgenoot afzonderlijk van de juistheid van de politieke

idee van het nationaal-socialisme voor het welzijn van het Nederlandsche volk te overtuigen om zoo door het winne van de politiekaangevende lagen tot de dragende politieke beweging van het Nederlandsche volk te worden.

Terijl aldus de politieke krachten binnen de haar toegestane ruimte tot uiting komen en bewijzen kunnen, dat zij in staat zijn, leiding te geven, hebben arbeiders, boeren en burgers door hun gedrag blijk gegeven van hun standpunten ten aanzien van den gegeven bezettingstoestand. Men kan zeggen, dat de Nederlanders over het algemeen afwachtend, met een zeker terughouding, doch voor het grootste deel belangstellind het heden beschouwen en aan de toekomst denken. In het bijzonder uit arbeidskringen hooren wij steeds vragen en stemmen, die de belangstelling voor het nationaal-socialisme bewijzen. Het is duidelijk, dat de invoering van de economische en persoonlijke berperkingen, die in verband met den oorlog nu eenmaal noodzakelijk zijn. niet de geschikte vorm is om den Nederlandschen arbeider te toonen, wat wij onder nationaal-socialisme en de resulaten hievan voor den arbeider verstaan.

Ik ben er zeker van, dat de Nederlansche arbeider, zooals ieder ander arbeider, zich door het feit van zulke beperkingen niet laat beïnvloeden, daar hij de onvermijdelijkheid ervan inziet, als hij maar weet, dat het erom gaat, de stabiliteit en gelijkmatigheid van de levensmiddelenvoorziening, juist voor den arbeider, te verzekeren.

Verstrekking en verdeeling van levensmiddelen

Ofschoon Engeland door het geniepige en onmenschelijke wapen der blokkade zijn onmilitaire en verradelijke succes van het jaar 1918 wilde herhalen en het heden nog door den vromen Lord Halifax voor verkeerd begrepen menschelijkheid laat verklaren, waarneer eenige Amerikanen hongerlijdende kinderen in België en Frankrijk kindervoeding willen zenden, heb ik verklaard, ernaar te zullen streven, dat de levensvoorwaarden van het Nederlandsche volk niet ongunstiger zullen zijn dan die van het Duitsche volk. Ook dient men te bedenken, dat de weekrantsoenen in Nederland buitengewoon gunstig afsteken bij die, welke op het oogenblik in België en Frankrijk verstrekt worden en in hoofdzaak gelijkgesteld zijn met de rantsoenen, die in Duitschalnd verstrekt worden. Ik kan eraan herinneren, dat de rantsoenen, die hier thans aan brood verstrekt worden, minstens gelijk zijn aan de rantsoenen in Nederland in de jaren 1916 tot 1918, dat toen echter vastgesteld rantsoen vleesch slechts 200 gram en het rantsoen vet 175 gram bedroeg.

De in Nederland rijkelijk vloeiende bron van gruwelgeruchten moest natuurlijk ook op het begied van levensmiddelenvoorziening en -verdeeling tot uiting komen. Wat is er bv. niet naar aanleiding van de vleeschschaarschte verteld, welke hoeveelheden vleesch naar Duitschalnd gingen. Thans is van officieele Nederlandsche zijde reeds meegedeeld, hoeveel vee naar Duitschland is gegaan, een hoeveelheid, die in verhouding tot den geheelen veestapel en den normalen uitvoer in het niet zinkt, waarbij nog in aanmerking dient te worden genomen, dat als gevolg van het tekort aan veevoeder toch een zekere bepreking van den veestapel – zij het ook in de meest beperkte mate – noodig was en dus deze verkoopen van levend vee aan Duitschalnd een mogelijkheid beteekenen, het boerenbedrijf de schade te besparen, dit vee als slachtvee in Nederland te moeten verkoopen. De vleeschschaarschte die men thans overwaonnen heeft, was uitsluitend te wijten aan het gemis aan dicipline van producten en cunsumenten. Wat wordt er al niet verteld over hetgeen van Duitsche zijde betrokken wordt door het, laten wij zeggen onbevoegd beschikbaar stellen van levensmiddelenbons. Ik zou het Nederlandsche volk slechts kunnen gelukswenschen als de

uitdeeling der bons daar even precies geschiedde als bij de Duitsche ambtelijke instellingen en in het bijzonder bij de Duitsche weermacht. Wat niet bij uitreiking van levensmiddelen aan bons afgegeven wordt en langs deen weg naar de intendance van de weermacht terugvloeit, wordt met de meeste nauwkeurigheid verrekend tot op die rantsoenen, welke de Duitsche weermacht op grond van haar sterkte aan manschappen in een bepaalde periode moet betrekken. En deze hoeveelheden worden ook weer nauwkeurig verrekend met de Nederlandsche bureaux.

Een ding is zeker, dat de sluikhandel in grooten bloei verkeert. Dit is echter een aangelegenheid voor de Nederlanders daar immers het bestuur in handen van de Nederlanders ligt, waarbij ik zou willen opmerken, dat dit bestuur zich in toenemende mate moeite geeft de dingen in orde te brengen.

Vooral de prijscontrôle treedt scherp op en heeft reeds gevoelige straffen tot het bedrag van een kwart miljoen gulden opgelegd. Het publiek en wel z.g. hoogere en betere standen, moet men wakker schudden en men moet een berep doen op hun solidariteit met het geheele Nederlandsche volk. Wie lijdt tenslotte schade door den sluikhandel? Hetgeen de Duitsche instanties krachtens de afspraken met de bevoegde Nederlandsche instantie moetn verkrijgen, zullen zij ontvangen tot het laatste gram toe. Wanneer dus gebruiksartikelen als gevolg van den sluikhandel aan de geregelde distributie onttrokken worden, dan draagt uiteindelijk het Nederlandsche volk daarvan de lasten.

Ik zou doelmatig achten, wanneer juist aan de kringen, die als opkoopers van den sluikhandel voorradige goederen in aanmerking komen, op een verheugend duidelijke wijze gezegd zou worden, dat op dit gebied het Nederlandsche socialisme, waarover thans zoo vaak gesproken wordt, een bewijs kan leveren van waarde, opdat er geen verkeerde indruk ontstaat van hetgeen de Nederlanders willen verstaan onder vrijheid.

Positie der Nederlandsche arbeiders

Ik ben er zeker van, dat de Nederlandsche Arbeider deze beperkingen als feiten begrijpt, ermee rekening houdt, maar deze materieele dingen niet als zo essentieel beschouwt, dat hij zijn besluit en zijn houding daarvan afhankelijk stelt. Ook de Nederlandsche arbeider zoekt naar de nieuwe opvatting van maatschappij en gemeenschap, die hem niet meer als voorwerp van uitbuiting of liefdadigheid behandelt, maar die juist in den arbeider den volksgenoot ziet, die met eigen rechten en met deze rechten overeenkomende plichten in het geheel van de volksgeemnschap staat, niet een arbeider, die af en toe een gift ontvangt, maar een persoon, die werkelijk aandeel heeft in het resultaat van den erbeid der gemeenschap.

De Nederlandsche arbeider heeft overigens positief zijn standpunt bepaald: hij is aan het werk gegaan. Een jaar later geleden waren er in dit land ongeveer driehonderdduizend betaalde werkloozen, waarbij nog de niet ingeschreven werkloozen kwamen. Deze toestand bestond ondanks het feit, dat sinds 26 Augustus 1939 een buitengewoon groot aantal arbeidskrachten als gevolg van de mobilisatie uit het bedrijfsleven was weggenomen. Op 1 December 1940 waren er in dit land nog slechts138.000 werkloozen, ondanks de bijna volkomen uitgevoerde demobilisatie, hetgeen dus wil zeggen: ondanks het afzwaaien van de arbeidskrachten, die dienst gedaan hadden in het leger. Vele honderdduizenden hebben dus den weg naar den arbeid gekozen of gevonden.

De door seizoensomstandigheden ontstane stijging van het aantal werkloozen gedurende de wintermaanden is thans reeds voor de helft ingehaald. Ruim 118.000 Nederlanders hebben werk in Duitschland gevonden.

Natuurlijk zegt de gruwelpropaganda, dat zit onder dwang gebeurt is. Ik verklaar, dat nog geen enkele Nederlander in Duitschalnd door de politie naar zijn werk gebracht is. Wanneer in den tegenwoordigen moeilijken tijd een verschil gemaakt wordt tusscheniemand, die werkloos is buiten zijn schuld wien men een dienovereenkomstige steunuitkeering moet gegeven en den werkwillige, dan mag men in dergelijke economische maatregelen eener gezonde contrôle van het eigen bedrijfsleven geen dwang zien.

Wat nu het aanvaarden van werk in Duitschalnd betreft, moet men niet gelooven, dat hierachter de neiging schuilt, de Nederlanders aan hun vaderland te onttrekken. Het betreft hier maatregelen, die ui den noodtoestand van den tgenwoordigen tijd voortspruiten. In de economische plannen voor het nieuwe Europa is niet alleen geen enkel voornemen aanwezig om het industrieele peil van Nederland omlaag te drukken, doch kan, integendeel, in een nieuw geordend Europa een krachtige bloei verwacht worden van een geheele reeks van takken van industrie en bedrijven, welke in dit land aanwezig zijn. Juist om aan Nederlanders hier in eigen land werk te geven, was ons streven, zulk werk in den vorm van overgehevelde orders voor Nederland te reserveeren, opdat ook deondernemers hun positie konden handhaven en ‘n gunstig begin konden maken met den overgang naar de vredesindustrie, waardoor tevens weer wordt mogelijk gemaakt, dat Nederlandsche arbeidskrachten in eigen land kunnen blijven. Om redenen van geheimhouding is het mij niet mogelijk den omvang van deze aan Nederland verstrekte orders bekend te maken.

In ieder geval hebben meer Nederlanders als gevolg van de door Duitschland overgehevelde orders hier werk gekregen of hun werk behouden, dan er Nederlanders in Duitschalnd werk gevonden hebben,

Verdeeling der grondstoffen

Daar wij over economische maatregelen spreken, kan ik er in dit verband op wijzen, dat de verzorging met alles wat Nederland noodig heeft thans, met het oog op dem oorlogstoestand,uitsluitend geschiedt uit het Europeesche gebied. Als de gruwelsprookjes waar zijn, zou er een oneindige stroom van goederen naar Duitschalnd stroomen en zou er niets terugkomen. In werkelijkheid is het zoo, dat in Januari 1941 uit het Duitsche rijk, met inbegrip van het protectoraat en het Gouvernement-Generaal, goederen ter waarde van 43 miljoen gulden naar Nederland zijn ingevoerd en dat goederen ter waarde van 21.6 miljoen gulden naar deze gebieden zijn uitgevoerd. Wij hebben ons gezet aan het herstel van de gebieden in Nederland, welke door oorlogsgebeurtenissen verwoest zijn. Daartoe is vooral noodig ijzer en staal. Daar hierbij in de eerste plaats woningsruimte ter beschikking gesteld zal moeten worden, is deze wederopbouw vooral in het belang van de arbeidende bevolking. Het ligt voor de hand, dat elke plaat ijzer met het oog op onzen strijd beter voor een pantserwagen en elk blok staal beter voor een kanonsloop gebruikt kan worden, dan voor den wederopbouw van niet-militaire gebouwen. Niettemin was het mogelijk, dat voor den wederopbouw in Nederland, vooral in Rotterdam, de toezegging voor belangrijke grondstoffen verkregen werd. Ik interesseer mij ook voor de tunnelverbinding onder het IJ, om aldus den arbeiders een ongestoorde mogelijkheid tot verbinding te geven tusschen woning en werkplaats. Wij zullen, wanneer het zoover is, zorgen voor de beschikbaarstelling van het materiaal en van de financieele middelen.

Het spreekt echter vanzelf, dat bij de werkelijke verdeeling der grondstoffen de overweging van invloed zal zijn, op welke wijze de Nederlandsche bevolking haar standpunt bepaalt ten aanzien van het tegenwoordige conflict tusschen Duitschland en Engeland.

Voor ons nationaal-socialisten is het intressant te zien, hoe het bestuurs- en belastingstelsel van dezen staat doordrenkt is met liberale, kapitalistische en klassetendenzen.

Daar de tegenwoordige omstandigheden groote eischen stellen aan de staatfinaciën – dit was overigens ook het geval in de jaren 1914-1918 – moet, om inflationistische invloeden te onderscheppen, een aanzienlijk belastingverhooging plaats hebben.

Wij hebben erop gestaan, dat deze verhoogingen zouden geschieden volgens sociale normen en ik wil toegeven, dat onze desbetreffende aanwijzingen een toenemend begrip bij de Nederlandsche instaties gevonden hebben.

Het is thans zoo, dat op het oogenblijk – hoewel de belasting opbrengst uit de inkomstenbelasting b.v. meer dan verdubbeld wordt – een huisvader met drie kinderen minder belasting zal betalen dan volgens het vroegere liberale stelsel. Voorts ligt het niet in mijn bedoeling de, vooral wat haar controle betreft, weinig waardige rijwielbelasting op den duur te handhaven.

Het standpunt der boeren

Naast den arbeider kan ook het standpunt van den landbouwer als positief beschouwd worden. De boer ziet geen loon, hij ziet eigelijk over het algemeen zelden geld. Daarom is hij bijzonder gehecht aan de reëele waarden welke hij bezit. Deze houding heeft een positieve beteekenis, want zij geeft aan de volkseconomie de grootste elasticiteit om door tijden van crisis en nood aldus heen te komen, dat de boer in bepaalde omstandigheden om zoo te zeggen zonder loon werkt voor zijn vele uren werk per dag, en economisch gezien uitsluitend daarvoor werkt, dat hij vaak karig levensonderhoud uit zijn boerderij verdient. Deze reëele zin van den boer moet als een positief element worden erkend. Het betrekken van den landbouwer evenwel bij den dienst voor het algemeen is aangelegenheid van de boerenorganisatie. En wat er op dit gebied te doen valt bewijzen de kolossale stijgingen van prestaties, welke de ”Nährstand” in Duitschalnd bereikt heeft. Het nationaal-socialistische Duitschland heeft in de eerste vijf jaren van zijn optreden ruim het viervoudige voor landbouwwerkzaamheden besteed dan het vroegere systeem in tien jaren. Aan de reëele en morele politiek van den ”Reichsnährstand” is het daarom te danken, dat b.v. de gemiddelde tarweoogst met ongeveer vier millieon ton, de aardappeloogst in het jaar 1939/’40, de Oostmark inbegrepen, met 25 miljoen ton, de suikerbietenoogst met ongeveer 11 miljoen ton is toegenomen, en dat de invoer van voedergraan van 4.4 miljoen ton tot 1.4 miljoen ton in het laatste vredesjaar kon dalen, hoewel de levering van melk van 14 miljard liter tot 22 miljard liter in het jaar 1940 gestegen is. Terwijl in het jaar 1932 7000bedrijven met 153.000 hevtaren onder gedwongen executie kwamen, kwamen in 1938 slechts 10.000 hectare tot gedwongen wijzigeng van bezit om kolonisatiegebied te verkrijgen.

De landbouwers in Nederland staan thans voor dezelfde taak als de ”Nährstand” in Duitschland. Hun deskundigen verklaren, dat het mogelijk zal zijn, het Nederlandsche volk op voldoende, zij het bescheiden wijze uit eigen land te voeden. De landbouworganisaties zullen nu haar bestaandsrecht moeten bewijzen door aan te toonen, dat zij den boer tot een hoogere capaciteit voor het algemeen welzijn oproepen.

Voor zoover de medewerking van den landbouw door de prijscontrôle van de staatswege gunstig beinvloed kan worden, is dit gebeurd.

Wij hebben den landbouwer prijzen toegestaan, die een voldoende stimulants moeten vormen om uit den bodem te halen wat eruit te halen valt. De prijzen zijn daarbij zoo gesteld, dat de levensmiddelen niet essentieel duurder zullen worden. Krachtens deze prijzen zal b.v. een kilogram aardappelen slechts een halve cent en een brood twee cents duurder worden. Van meer belang zal het zijn, dat al wat mogelijk is geproduceerd wordt en dat deze productie tegen wettige prijzen in het wettige distributieproces gebracht wordt. Dit is eventueel een kwestie van discipline van het Nederlandsche volk.

De stemming van 15 Mei 1940

Toen den vijftienden Mei 1940 de oorlog na vier dagen ten einden was, herademde de Nederlandsche bevolking. De oorlof was kort, de verliezen waren naar verhouding gerign en de Duitsche soldaten gedroegen zich geheel in tegenstelling tot de gruwelpropaganda van onze vijanden buitengewoon tegemoet komend.

Voor wie inzicht had, was het duidelijk, dat deze stemming niet erg land zou duren. Want de Nederlander – uit zijn rust en relatief comfort meegesleept in de ontwikkeling der wereldgeschiedenis – moest in de toekomst een reeks van beperkingen op economisch en maatschappelijk gebied aanvaarden, stond voor een onzekere toekomst en was thans aan de worsteking van de politieke krachten blootgetsld. Dat de stemming slechter moest worden, was duidelijk. Datgene waarop het aankwam, is of het Nederlandsche volk houding en discipline bewaart.

Wij verlangen geen jubelende verwelkoming en instemming.

Een proces en toestand van eeuwen laat zich niet in maanden wijzigen en slechten. Wij verwachten echter ordelijk gedrag. Ik geloof te kunnen zeggen, dat de lagen. die van volksch standpunt drager zijn – en dus vooral het werkende volk in den ruimsten zin de woords in de fabrieken, in het handwerk en in de landbouw – deze nuchtere houding hebben gehandhaafd.

Niet geheel hetzelfde kan men beweren van de kringen der intelligentia en van die lagen, die daartoe gerekend willen worden.

Hiet is het al niet anders dan het bij ons in Duitschland was: maatschappelijke, converntioneele, traditioneele, doch vooral kapitalistische en klassengroepeering leiden tot een verstarring, die met uitzondering van een verhoudinggewijs klein deel, dat met het volk verbonden gebleven is, de burgerlijke kringen en het algemeen de politieke ontwikkeling achterna doet hinken.

Diegenen wiens trots op niets gebaseerd is, treedt steeds het opvallendst op. Wij zien dat gelaten over het hoofd, wij zullen onzen houding handhaven, als England verpletterd ter aarde ligt. In dit verband is de houding van de opgroeiende intelligentia typeerend.

Nederland en het jodenprobleem

Naar men weet, hebben we in Nederland een studentenstaking gehad aan de universtiteit van Leiden en de hoogeschool van Delft, die gemotiveerd werd met de omstandigheid, dat

verordeningen, die zich met de aanwezigheid van joodsche professoren aan de inrichting van Hooger Onderwijs bezighielden, in strijd zullen zijn met de vrijheden en geestelijke grondslagen van het Nederlandsche leven. Dit is voor mij aanleiding mijn standpunt tegenover het jodenvraagstuk in verband met Nederland uiteen te zetten.

Ik verklaar, dat mijn woord ”wij willen het Nederlandsche volk niet benauwen en het onze overtuiging niet opdringen” nog steeds geldt, maar dit geldt slechts voor het Nederlandsche volk. De joden worden door ons niet beschouwd als bestanddeel van het Nederlandsche volk.

De joden zijn voor het nationaal-socialisme en het nationnaal-socialistische Duitsche Rijk de vijand. Van het oogenblik van hun emancipatie af was hun streven erop gericht de volksche, zedelijke waarden in het Duitsche volk te vernietigen en in beschouwing een internationaal nihillisme te stellen. Volledig duidelijk werd de noodlottige beteekenus van het jodendom voor het Duitsche volk in de jaren van den wereldoorlog. Zij waren het immer eigenlijk, die dien dolk slepen, welks stoot in den rug van de Duitsche legers toen den tegenstand der Duitschers brak, en van het jaar 1918 af wilden zij alle traditioneele volksche, maar ook zedelijke en religieuze geloofswaarden in het Duitsche volk opheffen en ontbinden.

De joden zijn voor ons geen Nederlanders. Zij zijn de vijand, met wie wij noch tot een wapenstilstand, nog tot een vrede kunnen komen. Dit geldt, indien u wilt, voor den tijd der bezetting. Verwacht u van mij geen verordening, die dit vaststelt behalve regelingen van politieelen aard.

Wij zullen de joden raken, waar wij hen aantreffen en wie met hen meegaat, heeft de gevolgen te dragen. De Führer heeft verklaard, dat de joden in hun Europa hun rol hebben uitgespeeld en derhalve hebben zij hun rol uitgespeeld.

Het eenige, waarover wij kunnen praten, is de invoering van een dragelijke overgangstoestand met handhaving van het standpunt, dat de jodem vijanden zijn, dus met inachtneming van alle voorzuchtigheid, die men tegenover vijanden te pas brengt.

Wat evenwel den tijd aangaat, dat Duitschlanf een niet als bezettende mogendheid hier te zorgen heeft voor handhaving van de orde en het openbare leven, dan zal het Nederlandsche volk voor de keus gesteld worden of het het kameraadschappelijk samengaan met het Duitsche volk terwille van de joden op het spel wil zetten.

Deze houding heeft niets te maken met verdraagzaamheid. Ik heb veel nagedacht over het beginsel der verdraagzaamheid zooals Willem van Oranje dat tot grondbeginsel van zijn politieke standpunt heeft gemaakt. Het is mij thans duidelijk. dat de diepere zin en bedoeling van dit beginsel en van den categorischen imperatief bij de tenuitvoering daarvan het welzijn van het Nederlandsche volk was. Opdat het Nederlandsche volk zich niet ondeling zou verscheuren, moest de verdraagzaamheid in geloofszaken tot beginsel worden verheven, gedicteerd door de zorg voor het volk als hoogste goed. Derhalve is de zorg voor het volksche welzijn van het volk het dragende, beslissende beginsel, de verdraagzaamheid in geloofszaken binnen het volk een gebod van volkschen plicht. Verdraagzaamheid om zichzelfs wille is een uitvloeisel van den reeds genoemden hang tot de idulle. Ik geloof, dat wij thans in het Nederlandsche volk veel meer gespletenheid en negatie dan verdraagzaamheid kunnen aantreffen. Ik herinner mij nog een gesprek met een politicus, die destijds in dit land zeer toonaangevend was en mij zei, dat hij zich niet kon voorstellen, dat Katholieke boeren door Calvinistische boerenleiders of Calvinistische boeren door Katholieke boerenleiders zouden

kunnen worden geleid. Voor mijn vraag, of hij zich niet kon voorstellen, dat Nederlandsche boeren geleid kunnen worden geleid kunnen worden door Nederlandsche boerenleiders, ontbrak den man alle begrip.

Overigens zou ik er wat de joden betreft volkomen genoegen mee nemen, als zij thans dezelfde maatschappelijke en politieke plaats zouden innemen en hun dezelfde beperkingen opgelegd zouden worden, als ten tijde van Willem den Zwijger het geval was.

De academische jeugd

Wat nu de inrichtingen van hooger onderwijs betreft, heb ik den indruk, dat hier – en zoo was het immers destijds ook bij ons – om jonge menschen gaat met een klassewaan, die steeds verder van het eigenlijke volk afraakt, om louter gegadigden voor betaalde posten, van ambtenaar tot lid van den raad van toezicht. Ook bij ons hadden wij dergelijke verschijninselen en wel voor den wereldoorlog. De wereldoorlog heeft de Duitsche jeugd wakker gemaakt en gestaald, maar tevoren gedroeg een deel van onze academische jeugd zich ook zoo, totdat de boeren en arbeiders drastische dreigden deze jongenlui over de knie te leggen en hun energiek aan het verstand te brachten, dat zij slechts de academie bezochten om een grondige studie in den voorgeschreven tijd te voltooien, opdat zij nuttig medewerkers der gemeenschap worden. De academische studie is geen privilege, maar een verplichting. Ik wil mij overigens in deze dingen niet mengen. Ik laat deze ontwikkeling over aan ‘t gezonde instinct van het Nederlandsche volk en aan den revolutionnairen geest van de volksche vernieuwingsbeweging. Indien ik het Nederlandsche volk slecht gezind zou zijn, dan zou ik zeggen: ”Deze academische jeugd kunnen jullie houden, die is toch nergens goed voot. Van het standpunt der bezetting is het in het geheel niet noodig, dat er inrichtingen van hooger onderwijs geopend zijn, maar rust en orde moeten heerschen.

Nu ik bij de behandeling van afzonderlijke verschijnselen op het terrein van hooger onderwijs reeds bij deze tegensprekers en neenzeggers ben, zou ik in het algemeen willen zeggen, day er syellig niet al te groote kringen in het Nederlandsche volk zijn, die zich overigens steeds op de eerste rij dringen en zich gedragen als kinderen, die in den regen staan en onder elkaar zeggen: ”Lekker voor vader word ik nat”. Nu, die mogen wat mij betreft nat worden. Ik koester ook generlei vaderlijke gevoelens jegens het Nederlandsche volk. Ik ben evenwel bereid tot een kameraadschappelijke verhouding op den grondslag van Germaanscge gelijkgerechtigdheid als de andere partij zich evenzoo gedraagt.

Winterhulp is geen liefdadigheid

Intressant is in dit verband b.v. het lot van de Nederlandsche Winterhulp. Vooral zou ik duidelijk willen maken, dat volgens onze opvatting Winterhulp niets met liefdadigheid te maken heeft. Liefdadigheid is een maatschappelijke, politieke of confessioneele doeleinden te bereiken. Ik ontken niet, dat er ook in die kringen menschen zijn, die handelen uit een werkelijk verantwoordelijkheidsbesef. De instellingen zelf streveb echter in werkelijkheid andere doeleinden na. Winterhulp heeft met liefdadigheid niets te maken, zij spruit voort uit de verantwoordelijkheid voor den volksgenoot en is de vervulling van een verhoogde plicht, welke ontstaat uit de grootere matr van recht en bezit. Deze liefdadigheidsorganisaties kunnen en zullen meestal den dekmantel zijn voor alle mogelijke machinaties. Zij moeten daarom ten tijde van de bezetting geneutraliseerd worden. Dit is gebeurd in de Winterhulp. Deze instelling is ook tegenover de Duitsche zijde welbewust geneutraliseerd geworden. Wij hebben daarmede niets meer te maken dan de nu eenmaal onontkomelijke aandacht als

bezettende macht vereischt. Wanneer onze adviezen op grond van onze ervaringen nuttig kunnen zijn, zal ons zulks verheugen.

Maar deze geneutraliseerde Winterhulp, die thans uitsluitend volkscge verantwoording en niet meer liefdadigheid is, schijnt velen Nederlanders niet naar den zin te zijn. Natuurlijk werden weer de dolzinnigste geruchten verspreid. Het geld zou naar Duitschalnd gaan. Alsof ik als Rijkscommissaris op deze moeizaam en openbaar verzamelde centen en guldens zou zijn aangewezen.

Waar is het dat het Duitsche Winterhulpwerk, dat vergeleken met verleden jeer een aanzienlijk hooger resultaat vertoont, en voor welk resultaat ik u, partijgenooten, vooral echter den directeuren, zeer hartelijk danken, ook Nederlandsche kinderen en moeders naar de Duitsche herstelhuizen zal zenden.

Niettemin: de Nederlandsche Winterhulp is een succes, dat bewijzen de cijfers. Het totale resultaat benadert thans reeds de vier miljoen gulden; de collecten in de maand Februarie vertoonen de hoogste totale bedragen sinds met dit werk begonnen is. Het Nederlandsche volk mag deze ontwikkeling voor zichzelf als een goed teeken beschouwen.

De Arbeidsdienst

Den laatsten tijd is er ook geschreven over den Arbeidsdienst.

De arbeidsdienst is een voortreffelijk middel voor de volksche verdegelijking van de natie. Wanneer wij het met de Nederlanders niet goed zou meenen, zou er nooit sprake van zijn, dat de Nederlanders een arbeidsdienst mochten inrichten. Er liggen volksdeelen binnen ons bereik, wien wij dit beslist niet zullen toestaan, niet omdat wij het niet goed met hen meenen, maar omdat wij hun bij gebrek aan Germaansche substantie geen aanspraak op leideing kunnen toekennen. De arbeidsdienst is echter een voortreffelijke scholing voor leiders. Nu heb ik onlangs gelezen, dat deze arbeidsdienst slechts dan beteekenis kan hebben, wanneer hij een nadrukkelijk Nederlandsche arbeidsdienst is. Ik heb in het artikel, dat dit onderwerp behandelt lang gezocht naar de verklaring wat eigelijk onder den nadrukkelijk Nederlandschen arbeidsdienst verstaan moet worden. Zulk een verklaring viel er niet in te leze, er werd slechts een bewering gedaan.

Nu zeg ik tot mezelf, wat heeft de arbeidsdienst tot doel? Hij moet de jonge menschen van een bepaalden leeftijd, zonder acht te slaan op maatschappelijke school. tezamen brengen, waarbij het voortreffelijke opvoedingsmiddel het grondelement van den arbeid en het werken aan grond en bodem is. Daar komt bij een opvoeding in discipline. Kortom, in dit halve jaar vergeet een ieder van welke speciale afkomst hij is en gevoelt hij zich slechts als een jongen man van zijn volk, wien een waardeering voor werkelijken arbeid wordt bijgebracht.

Ik geloof, dat deze grondbeginselen overal gelijk zijn, althans in alle Germaansche landen. Dat de jongste mensche zich daarbij ervan bewust moeten zijn, dat het gaat om den vaderlandschen bodem en dat in de gemeenschappelijke opvoeding de mooie volksliederen gezongen worden, dus dat deze opvoeding in den Nederlandschen arbeidsdienst op Nederlandsche bodem en onder de opwekking van de Nederlandsche volksliederen geschiedt, is duidelijk. En dit leidt ook tot de volks-Nederlandsche opvoeding. Te betoogen, dat de arbeidsdienst in dit opzicht Nederlandsch moet zijn, is overbodig. Want dit resultaat van opvoeding tot het volksche bewust zijn is overeenkomstig het wezen van den arbeidsdienst.

Onderwijs in Nederlandsch en Duitsche taal

Geenzins mag gezegd worden, dat wij de beteekenis van de opvoeding over het hoofd zien. Van essentieel belang voor de opvoeding is de drager ervan. En het ziet er in Nederland op zit gebied treurig uit, waarneer wij zien, dat er 6000 kweeklingen zijn, die geen werk hebben of onder de meest beschamende omstandigheden moeten werken. Om hierin verbetering te brengen en tegelijkertijd het onderwijs te verbeteren, ben ik het met den secrestaris-generaal van het departemen van Onderwijs eens geworden over een maatregel, die voor het Nederlandsche volk van nut zal zijn. Het lag geenszins in onze bedoeling inbreuk te maken op een gebruik, dat krachtens de ontwikkeling van land en volk als een groot belang beschouwd wordr. Wij hebben ons derha;ve net gemengd in het onderwijs door ordegeestelijken op andere dan kloosterscholen. Op grond van de overweging echter, dat deze mannen volgens hun gelofte in armoede willen leven en dat derhalve een deel van de middelen, die de staat voor de leerkrachten beschikbaar heeft gesteld, in het geheel niet aan deze onderwijzers ten goede komt, hebben wij een passende salaris beperking ingevoerd, om met de aldus bespaarde gelden kweekelingen aan te stellen. Het resultaat zal eenerzijds zijn een intensiveering van het onderwijs door uitbreiding van het aantal schoolklassen, anderzijds zal aan duizenden jonge mannen de mogelijkheid worden geboden, een gezin te stichten. Van deze maatregel zal dus het Nederlandsche volk zoowel in nationaal als in sociaal opzicht voordeel ondervinden.

Ook aan het taalonderwijs zal bijzondere aandacht worden geschonken en wel in de eerst plaats aan het onderwijs in de Nederlandsche taal, waarbij het -naar ik hoor- van bijzonder belang is, eindelijk eens een uniforme spelling tot stand te brengen.

Wanneer op deze wijze het aan de Nederlandsche kinderen te geven onderwijs in de Nederlandsche taal, alsook in alle cultuurschatten van deze taal, voldoende gewaarborgd is, kan eraan gedacht worden aan het onderwijs in het Duitsch de aandacht te schenken, die dezr taal, als de toekomstige voertaal, althans in het gebied der Germaansche gemeenschap, toekomt.

Want het is duidelijk, dat de voertaal in dit gebied zich zal richten naar het Duitsch sprekende volk van 85 millioen zielen, aangezien het op een na sterkste lid dezer gemeenschap, de Nederlanders, nog slechts 9 millioen zielen telt. De kennis van de Duitsche taal zal daarom een der voorwaarden zijn voor de bewegingsvrijheid, om te beginnen in het Germaansche gebied, daarenboven echter in Europa en waarschijnlijk in niet onaanzienlijke mate in de geheele wereld. De kennis van deze taal mag echter niet een voorrecht zijn van de hoogere scholen en zoodoende slechts van enkele welgestelde klassen. De kennis van de Duitsche taal zal den Nederlander slechts ten voordeele strekken. Zij zal en mag hem niets van zijn ware Nederlandsche wezen ontnemen.

Het Nederlandsche wezen

In dit verband zou ik in het algemeen iets kunnen zeggen over het veelvuldige beroep, dat gedaan wordt op het Nederlandsche wezen. Dat wij voor de werkelijk Nederlandsche waarden begrip hebben, blijkt wel ui hetgeen ik in den aanvang gezegd heb en uit erkenning van bijzondere prestaties der Nederlanders als kolonisatoren, op scheeps- en waterbouwkundig gebied, op het terrein van land- en tuinbouw en uit de bijzondere waardeering voor de Nederlandsche kunst- en wetenschappelijke verrichtingen.

Wat echter verder als bijzonder Nederlandsch bestempeld wordt, komt mij voor als reeds eveneens genoemde vasthouden aan de Nederlandscge idylle, die wij daarom niet zoo hoog kunnen aanslaan, omdat zij tenslotte een volk onbekwaam maakt voor den strijd om het bestaan. Hetgeen reeds in tijden van felle botsingen der tegenstellingen tot uiting gekomen is.

Ik hoop, dat het Nederlandsche volk met dezen bijzonderen Nederlandschen aard niet dezelfde ervaring opdoet, die wij, Ostmarkers, eens hebben ongedaan met het z.g. Vaderlandsche Front, dat een samenraapsel was van alle mogelijke richtingen, alleen niet van volksche bewuste overtuiging, uisluitend met het doel zich door alle mogelijke internationalismen tegen een ware volksche vernieuwing te beschermen.

Engeland's overwinning zou tot chaos leiden

Wat zou dan de voorwaarde zijn voor het vasthouden aan zulk een toestand, toch niets anders dan een overwinning van Engeland, doch ook die zou thans niet meer voldoende zijn. De wereldsituatie van September 1939 komt niet meer terug. Ook een overwinning van Engeland zou niet tot den vroegeren evenwichtstoestand leiden, doch integendeel tot den chaos. Engeland heeft bovendien de gewoonte, zijn verplichtingen te voldoen met de saldi en schatten van anderen, bij voorkeur van zijn bondgenooten. Wanneer er thans nog iemand in Nederland is, die zich de definitieve nederlaag van Engeland niet kan voorstellen, dan houdt dit verband met het ongewone van de voor Nederlanders nieuwe gebreurtenissen en denkbeelden. Wanneer echter nog iemand in een overwinning van Engeland gelooft, naar analogie van 1918, dan kan men slechts zeggen; "niets vergeten en ook niets geleerd". Overigens is het precies dezelfde geestelijke houding, die wij in Engeland zelf zien. Het is werkelijk primitief en eentonig, zooals de Engelsche z.g. staatslieden en legerleiders, die een gezegenden ouderdom bereikt hebben, de ontwikkeling van den wereldoorlog trachten na te bootsen. Toen ging het met de blokkade, tenminste zij dachten dat. Nu dachten zij, dat het weer zoo zou gaan en dat zij achter de Maginotlinie een "opwindenden" oorlog zouden beleven. Toen ging het met de ontbindingspropaganda onder het Duitsche volk. Thans laten zij precies dezelfde oude walsen spelen, zoodat met hoogstens met een meewarig lachje dergelijken onzin moeten constateeren. In de eerste plaats kwam toen echter de militaire stoot via den Balkan. Ditmaal moest precies hetzelfde herhaald worden. Thans moet echter een objectief waarnemer door het mislukken van al deze pogingen de ware toestand eindelijk duidelijk worden. Waar moet dan na de overweldigende overwinningen in het begin van den vorigen zomer nog een Engeksch leger op het continent vasten voet krijgen? Ik kan u niet zeggen hoe sterk de Duitsche weermacht is. Den volle omvang ken ik zelf niet, doch dat, way ik ken, is voldoende. Wat menschelijkerwijze berekend kan worden en zich waar ook in Europa zou kunnen voordoen, wordt uitgeschakeld, en daarbij komt, dat de Engelschen toch geenzins zulk een sterk volk zijn. Hun aantal is immers nauwelijks de helft van dat van het Duitsche volk en bovendien moeten zij nog al hun toevoerwegen over zee openhouden, wat hun, zooals men weet, niet meer gelukt. Vooral echter de vele schepen bemannen, die hun zoowe levensmiddelen als grondstoffen, als ook wapens moeten brengen. Waar vandaan willen zij dan nog de mannen halen om tegen het millioenenleger van het Duitsche volk 85 millioen zielen in het veld te brengen? De zinneloosheid van de voorstelling, dat een volk, dat is aantal slechts een fractie is van het Duitsche volk, zou kunnen landen en nog de Duitsche weermacht overwinnen, is duidelijk.

Wat overigens het landen betreft, heeft de Führer zich bereid verklaard, den Engelschen ieder gewenscht gebied ter beschikking te stellen. Ik geloof, dat er ook in Nederland eenige dweepers zijn, die naar zulk een landing verlangen. Daarover kan naar de woorden van den

Führer gesproken worden. Wanneer dan echter in den tegenaanval het Engelsche leger vernietigd wordt, kan zulk een dweeper zich eens voorstellen, wat van Nederland en van het Nederlandsche volk met zijn 260 zielen per vierkante kilometer nog over zou blijven.

Ja, maar de luchtvloot. Wat dit betreft, moet ik vragen consequent te zijn. Degenen, die op de luchtvloot rekenen, zijn juist dezelfden, die meenen, dat de aanvallen van de Duitsche luchtvloot op Engeland niet een overeenkomstige uitwerking hebben. Hoe kan de Engelsche luchtvloot met de veel langere afstanden, die zij op weg naar de in Duitschland en over half Europa verspreide doelen over het continent moeten afleggen, succes hebben?

En wat de weerstandskracht van het Duitsche volk betreft, kan ik de wereld gerust stellen. Deze weerstandskracht is ontzaglijk en de vastberadenheid vreeselijk. Eerder zal geheel Europa in een puinhoop veranderen, voor Duitschland den strijd opgeeft. Ik weet niet, of het voor een bewoner van de bezette gebieden doelmatig is, een dergelijk opvoering van de strijd te wenschen, want naar tijdsorde gerekend zullen zeker eerst de bezette gebieden in puin gelegd worden, voordat de vijand Duitschland bereikt.

En wanneer men zulk een dweeper vraagt, hoe het wonder moet geschieden, dan rekent hij in de laatste plaats met de wapenleveranties der Ver. Staten. Dit heeft zijn goede redenen. In de eerste plaats zijn de wapens niet in Engeland, dis zijn ze er niet.

Doch de waperns zijn nog niet eens in de Vereenigede Staten. Ze zijn er dus in het geheel niet. Ja, de wapenfabrieken en de grondstoffen voor het vervaardigen van deze wapens zijn er nog niet eens. Eerst moeten de electrische centrales gebouwd worden, om met behulp hiervan de grondstoffen voor de vliegtuigen te verkrijgen. De wapens zijn dus absoluut in het geheel niet aanwezig. Het is moeilijk een juisten zijn te vormen om die niet-aanwezig-zijn uit te drukke. In 1941 rekent men ook in Engeland niet meer op eenigerlei merkbare hulp.

En wanneer eenmaal de fabricage langzaam op gang komt – de Führer is de eerste deskundige op het gebied bewapening en kan beoordeelen hoe lang zulk een op gang komen duurt – wanneer dus is langzaam tempo wapens ter beschikking komen en vervolgens vervoerd moeten worden, dan moetn zij eerst door de duikboot- en luchtversperring breken, waarvan onlangs een Amerikaansche deskundige, n.l. een admiraal, verklaarde, dat om den afgeloopen tijd een kwart van alle wapens zich aan boord bevonden van schepen, die getorpedeerd zijn. Een schip echter, dat getorpedeerd wordt, ondergaat en niet aankomt, brengt ook geen wapens naar Engeland. Dit alles geschiedde in een periode, waarin om zoo te zeggen de duikbootoorlog met zeer bescheiden strijdkrachten werd beoefend.

Wanneer echter toch Amerikaansche wapens naar Europa zouden komen, dan zal dit echter weer een derden partner van het driemogendhedenpact rust en voldoening schenken.

Wie zijn de nationale helden?

Ik heb deze bijzonderheden ietwat uitvoeriger vermeld, omdat ik nu tot een onderwerp kom, dat zeer ernstig is. Er is hier in Nederland een soort verzetbeweging geweest. Krachtens de uiteenloopendste drijfveeren hebben zich enkele leden vereenigd om sabotage tegen de Duitsche weermacht te plegen.

Deze drijfveren waren van verschillenden, geldeektelijk van materieelen aard. Ook de beginselen van deze groepen waren eigelijk materieel, want anders zou niet als hoogste straf

voor alomvattend verraad beslag op het vermogen in uitzicht gesteld kunnen worden. Het is duidelijk, dat in een dergelijk geval de bezettende mogendheid met overbiddelijke scherpte doortast.

Er zijn menschen, die van meening zijn, dat zij krachtens nationale beweegredenen zich persoonlijk op het spel zetten en dat het ingezette en verspeelde leven een soort oproep en aansporing voor de overigen vormt en een aanleiding tot nationale helden en martelaars worden. Deze meening is een onjuistheid.

Als nationale helden en martelaars blijven slechts diegenen in de herinnering van een volk voortleven, die hun leven aan de goede zijde van de ontwikkeling van dit volk op het spel hebben gezet. Slecht wie voor de werkelijke dragende politieke idee van een volk zijn leven heeft gelaten, geldt als heros. Wie aan den verkeerden kant stonden wordt vergeten, al heeft hij zich persoonlijk nog zoo flink gedragen.

Wij bezitten vele voorbeelden uit de geschiedenis, ik herinner slechts aan de Fransche revolutie. Het is niet aan twijfel onderhevig, dat de Fransche adel destijds met een heroiek gebaar is gestorven. Daarvoor spreekt men thans nauwlijks meer in de litteratuur en uit de nationale herinnering van Frankrijk zijn deze doodenoffers volkomen verdwenen. Het eenige dat is gebleven is de voorstelling, dat de Fransche adel on het dansen van een menuet de guillotine besteeg. Dat is de waarsheid en zoo gaat het nog steeds. En als de ontwikkeling van de Nederlandsche geschiedenis niet gaat in een richting, dat de toestand, die ik hierboven omschreven heb als volharden in de idylle, blijft bestaan, maar als het Nederlandsche volk zich opmaakt en den weg van de volksche vernieuwing en de gelijkgerechtigde medewerking aan den nieuwen opbouw van Europa inslaat, dan zullen degenen, die aan de andere zijde hebben gestaan en zijn gevallen worden vergeten. De historische opdracht, die ons hier heeft geplaatst, gebiedt ons onverbiddelijk hard te blijven. Maar deze hardheid, aan den dag gelegd ter wille van groote gebeurtenissen, zal op het oogenblik, waarop het Engeland het politieke fantoom van tegenhouden en terugdraaien van het rad der geschiedenis bezijkt, de politieke fantasten voor het niets staan en de meeloopers, doe hen volgen. richtingloos zijn, aan het Nederlansche volk houvast en vertrouwen geven. Het zal dan weten, dat dit Duitschland, de kameraad der toekomst, ook een harde strijder zal zijn.

Gemeenschappelijke arbeid

”Met ons of tegen ons”, dat is het parool en de beslissing, waarvoor iedereen staat. Misschien heeft menig Nederlander nog bezwaren, omdat hij van meening is, dat ”met ons” beteekent zich bloot stellen aan Groot-Duitsch imperialisme. Van Duitsche zijde staat tegenover deze bezorgdheid omtrent Groot-Duitsch imperialisme en de bedenking nopens Nederlandscb separatisme. Wat evenwel moet worden nagestreefd, is de wil en de vastberadenheid om gemeenschappelijk te arbeiden. Het gaat eenvoudig hierom, dat de Germaansche volken zonder rekening te houden met hun zielenral, de voorwaarden voor een volkomen gemeenschapsarbeid vervullen op een wijze, dat Nederlander naast Duitscher en Duitscher naast Nederlander werkt en streeft, opdat de gemeenschappelijke arbeid de grondslagen voor een gelukkig leven van de komende geslachten zal vormen, dus behooren op den grondslag van economische successen in de eerste plaats de cultureele prestaties, voortkomend uit de volksche substantie zoowel van het Nederlandsche alsook van het Duitsche en van elk ander Germaansch volk.

Essentieel is dus de overtuiging, dat nog slechts een ”met elkander” nooit meer een ”tegen elkander”, maar ook niet meer een ”naasr elkander” mogelijk is.

Als mij thand gevraagd wordt, hoe mijn verhouding is tegenover de afzonderlijke Nederlandsche mannen, dan kan ik zeggen, dat ik van het standpunt van de bezettende mogendheid den Nederlanders afzonderlijk er naar beoordeel of hij de openbare orde en het openbare leven steunt of in gevaar brengt.

Als nationaal-socialist echter – en nationaal-socialist zijn is het wezen van elken Duitscher – dus met het oog op den zin van alle gebeurtenissen van onzen tijd en op de bijzondere taak, die de nationaal-socialist in dezen tijd onder volkstrekte opoffering van zijn eigen bestaan heeft te vervullen, zeg ik dat het onderscheid tusschen vriend en vijand gemaakt wordt naar den maatstaf of wij ons op iemand kunnen verlaten, als wij niet meer als bezettende mogendheid in dit land zijn.

Want wij willen in het geheel niet voor alle tijden als bezettende mogendheid in dit land blijven. Wij willen, dat de Nederlanders zelf uit innerlijke overtuiging en met hun geheele wezen aantreden voor het groote werk van den opbouw van ons Germaansche gemeenschapsgebied en daarmee van een nieuwe Europa.

Daarom luidt de vraag: hoe zullen de menschen afzonderlijk zich hier gedragen, als de Duitsche weermacht en de Duitsche politie niet meer in het land zijn? Zullen dan de op de menschen adzonderlijk aanstormende confessioneele, maatschappelijke, traditioneele en kapitalistische invloeden er toe leiden, dat de enkeling vroeg of laat van zijn min of meer eerlijk en vast genomen besluit wordt afgebracht en tenslotte in zijn hang naar de vertrouwde idylle weer in het anglophiele vaarwater verzeild raakt?

Naar deze mogelijkheden beoordeelen wij de menschen hier en daar er ook nooit meer een 10de Mei mag komen, is het duidelijk in welke handen wij de vrije politieke verantwoordelijkheid in dit land eenmaal kunnen leggen, n.l. in de handen van diegenen, die door bewuste, onwankelbare vervulling van de taak, die uit het gemeenschappelijke Germaansche lot voortvloeit, dit land en tevens zijn vrijheid voor de toekomst vermogen te beveiligen.

Wij hebben in dit land kameraden gevonden, dat wil zeggen, de gevluchte regeering heeft deze kameraden in de gemeenschappelijke gevangenissen samen gesmeed. Wij zien dat deze kameraadschep steeds hechter wordt. De een een goede Nederlander, de ander een goede Duitscher, maar beiden vereenigd in het nationaal-socialistischen geest en vastbesloten dit nationaal-socialisme als dragende politieke beweging tot grondbeginsel van de nieuwe orderning te maken.

Zoo zijn wij hier aangetreden, wij staan hier op dezen bodem om een historische opdracht te vervullen. Wij zullen niet van dezen grond wijken, voor deze opdracht in der daad is vervuld. Men zal ons eerder in stukken moeten scheuren, dan dat wij ook maar een millimeter van de vervulling van deze opdracht afwijken. Wij zijn waarlijk vol van een religieus fanatisme.

Adolf Hitler, de Führer van het Groot-Duitsche Rijk, de Führer van alle Germanen in de nieuwe ordening van het Avondland, heeft ons de opdracht gegeven. Wij staan aangetreden en ook al zouden wij sneuvelen, hij zal overwinnen. Heil den Führer!